

■ TRIBUNA POLITICA

Confidenza è bun, controlla è meglier

DA HANSJÖRG TRACHSEL,
CUSSEGLIER GUVERNATIV

La lescha federala davart victualias ed objects da diever garantescha in aut nivel da protecziun. Ristgas per la sanadad en il diever da victualias vegnan minimadas sche quels che produceschan, tractan, magasinan, transportan u consegnan victualias adempleschan lur obligaziun d'avair quità e fan tut per che mo rauba segira vegnia messa en circulaziun. Sche bunas praticas da procedura vegnan applitgadas, sche ristgas da la tecnica da process vegn minimadas, sch'ils currents da victualias vegnan documentads en moda chapavla e sche la qualitad irreproschabla dals products mess en circulaziun vegn cumprovada cun analisis da labor han ils manaschis da victualias adempli lur obligaziun envers il sistem da segirezza da victualias e fatg in grond servetsch a lur clientella. Sch'ins savess che questa situaziun ideala fiss la situaziun normala na fiss la controlla uffiziala bain betg pli necessaria. Quella controlla cun inspeziuns dals manaschis, cun prender emprovas e cun far analisis da labor, sche las prescripziuns legalas dal dretg da victualias vegnan ademplidas. Uschia en vegnidas fatgas tut en tut 2734 controllas en 2512 manaschis da victualias l'onn 2013 en il Grischun. Tenor in plan d'emprovas

ch'è vegnì cumpilà sin basa da las ristgas han las controlladras ed ils controlladers da victualias examinà durant l'entir onn 2013 bleras victualias da las categorias da products las pli differentas. Da 1610 emprovas da controlla han 19,7% stuì vegnir contestadas pervia da lur cumposiziun, pervia da lur stadi microbiologic, pervia d'ina contaminaziun u pervia d'ina caracterisaziun manglusa. Plinavant ha stuì vegnir contestada quasi la mesadad dals 48 objects da diever controllads (cliniez, products cosmetics, giugarets).

Mo or da materias primas d'auta qualitad pon vegnir fatgas victualias irreproschablas. Quai è ina veglia vardad ch'è sa mussada puspè ina giada l'onn passà, sco ch'il suandant exempel cumprova. Suenter avair sa laschà gustar in apero han circa 20 personas survegnì vungas e diarrea. Per part han ellas schizunt

stuì vegnir ospitalisadas. La raschun per quest malesser è stà in chaschiel che cunteneva enterotoxins da stafilococcus, sco che las analisis da la controlla da victualias han confermà. Il chaschiel derivava d'ina chascharia da l'exteriur cunfinant. Cun gronda probabilitad è vegnì duvrà latg da vatgas che avevan ivers infectads. Mo latg qualitativamain irreproschabel d'ivers sauns dastga però vegnir duvrà per far chaschiel. Chascharias han l'obligaziun da survegliar lur process cun controllas regularas. Restaurants, ospitals, cantinas e.u.v. èn da lur vart obligads da tscherner cun quità lur furniturs e da controllar la rauba che vegn furnida. Sche tut las parts partizipadas avessan adempli lur obligaziun en quest cas fissan las mancanzas vegnidas scuvridas adura. L'autocontrolla da la stalla fin sin maisa n'ha en quest cas betg fun-cziunà sco ch'i para. Per fortuna stattan tut las personas pertutgadas puspè bain. Ultra dals disgusts persunals pon tals cas chaschunar in donn a la reputaziun d'in territori turistic, in donn che na dastga betg vegnir sutvalità. La cumbinaziun tranter la controlla uffiziala e l'adempliment da l'obligaziun d'avair quità tras il producent ed il purschider n'è pia betg mo en l'interess da la consumenta u dal consument, mabain er da l'economia grischuna.